

בלבבי משכן אבנה

כל החומר המופיע בעלון זה חדש

חדש! בלבביפדיה עבודת ה'
חדש! עץ חיים למתחילים

י"ג עיקרים

יסודות האמונה לרמב"ם היסוד הרביעי

כל זמן שהאדם נמצא בתוך גבולות נפשו, כל כוחות נפשו מכירים כפי גבולותיהם, כמו כל דבר שיכול להכיר רק לפי גבולותיו. ומחמת שכל כוחות הנפש בערכו הם בלתי קדמון, לא יתכן שהם יכירו את הקדמות.

בקיעה למקום ה"ויפח באפיו נשמת חיים" בנפש

וכמו שנתבאר, הכח בנפש האדם שיכול להכיר קדמות זהו רק הכח שממנו האדם נברא 'ויפח באפיו נשמת חיים'. ובדקות, זהו לא עצם האדם עצמו, אלא זהו החלק אלוך ממעל שנמצא בתוכו. זה לא עצם הנברא כנברא, נברא כנברא לעולם לא יכול להכיר את מה שקדם לו, הכרת הנברא את מה שקדם לו יכולה לבוא רק מצד הנפיחה הפנימית שנמצאת בתוכו.

לפיכך, על מנת שהדברים יהיו גלויים בנפש, האדם חייב להגיע במהלכי עבודתו למקום הנפיחה הזו. מי שלא הגיע למקום הנפיחה הזו, י"ג יסודות אמונה שנתבארו כאן הם לא יסודות אצלו בנפש, אלא הם ידיעות. כמובן, מי שכופר בהם ח"ו נקרא 'כופר' שאינו מאמין, אבל אע"פ שהוא מאמין ביסודות הללו, אך הם לא יסודות נפשו, מחמת שבנפשו הוא לא בקע למקום שעליו נבנית נפשו, שאלו הם היסודות, זהו יסוד הנפש שעל גביו הכל בנוי.

בקיעה בנפש למקום הנפיחה, זו בקיעה מעבר לעשרה מאמרות שבהם נברא העולם. יסוד זה הזכר פעמים רבות, בעשרה מאמרות נברא העולם כל הנבראים כולם נבראו בעשרה מאמרות, אך ישנו דבר אחד שלא נברא ב'מאמר', זהו ה'אדם', שנאמר בו: 'ויפח באפיו נשמת חיים'. אמנם מכח הנפיחה הנפיחה הזו נפיחת פיו ית"ש, מתגלים עשרה מאמרות, אבל היא לא בגדרי עשרה מאמרות.

מעתה, נבין את האמור לעיל בצירוף למה שנתבאר השתא. בפתיחת הדברים נתבאר שכל 'קדמון' בתוך הבריאה הוא בתוך מערכת של 'זמן', שעניינה דבר שבא זה אחר זה באופן של סדר. וכמו שנתבאר, בריאת הזמן הייתה במאמר ראשון מעשרת המאמרות - במאמר של 'בראשית'. לפיכך, אם אדם רוצה להגיע למקום ההכרה בקדמות ביחס לבורא, לא יתכן שהוא יגיע לשם בתוך המערכת של עשרה מאמרות בהם נברא העולם, שהרי במאמר הראשון נברא הזמן, וכל זמן שהוא עוסק ב'זמן', לא תיתכן הכרה בקדמות ביחס לבורא.

הסכנות בבקיעה למקום הנפיחה

לאחר שנתבאר שההכרה בקדמות היא רק ע"י בקיעה למקום הנפיחה,

כאן המקום להזכיר את הסכנות שישנם בבקיעה זו, וישנם כמה פנים לכך, כמו שיבואר. נקודת הסכנה הראשונה היא כדלהלן. יש מי שנגע במקום הנפיחה, ומכח כך הגיע לעבודה זרה, מחמת שהוא אחז מעצמו שהוא 'אלוהות'. שהרי ברגע שהאדם נוגע במקום של "ויפח באפיו נשמת חיים", הוא נוגע במקום של אלוקות אמיתית. ואם הוא מטעה את עצמו שזה הוא, הרי שהוא מגיע למצב של 'עשה עצמו אלוה' (ש"ר וארא ח א).

מי שנמצא בעשרה מאמרות ועושה את עצמו אלוה זהו דמיון גמור, שהרי הוא אפילו לא נגע במקום האלוקות. אבל כאשר האדם נוגע במקום של הקדמות, של "ויפח באפיו נשמת חיים", הרי שהוא נותן מקום בנפשו לגעת במקום של אלוקות, וכאן היא בחירת האדם האם הוא הופך את עצמו לעבודה זרה ח"ו או לא.

מעשה בראשית ומעשה מרכבה

אך ההכרה האמיתית היא, שיש את ה'אני', ויש את האלוקות שמתגלה בי. בעומק, בלשון רבותינו זה נקרא: 'מעשה בראשית' ו'מעשה מרכבה'. מעשה בראשית עניינו בריאת העולמות בימי בראשית. בעשרה מאמרות נברא העולם, והמאמר הראשון הוא 'בראשית', כמו שהוזכר. זהו 'מעשה בראשית' עשרה מאמרות שבהם נברא העולם.

'מעשה מרכבה' עניינו כדלהלן. יש מעשה מרכבה תחתון, ומעשה מרכבה עליון. מעשה מרכבה תחתון עניינו להרכיב את הכוחות שנמצאים בתוך מעשה בראשית. כלומר, מעשה בראשית היא עצם יצירת עשרת השורשים שבהם נברא העולם, ומעשה מרכבה זהו הרכבת הכוחות שבתוך גדרי מעשי בראשית אלו עם אלו. זהו מעשה מרכבה תחתון.

מעשה מרכבה עליון עניינו, הנפיחה של הקב"ה בתוך האדם. זהו חידוש של הרכבה. יש נברא ויש בורא, ו'מאן דנפח מתוכו נפח', והרי שבתוך מציאותינו כביכול מורכב כח שנקרא נפיחת פיו ית"ש, שזהו גילוי אלקותו. החיבור בין מציאות הנברא למציאות של נפיחת פיו ית"ש זו בעצם המרכבה הגמורה.

בלשון רבותינו זה נקרא כידוע 'מפליא לעשות', שהאדם נברא בחיבור נשמה וגוף. אבל בדקות ההגדרה היא, שהאדם הוא 'אלוקות' ו'נברא'. הגילוי המוחלט של זה נאמר במשה רבינו: חציו ולמעלה אלוקים, חציו ולמטה אדם. אך גם בכל אדם בפרטות, מתגלה מה שנאמר במשה רבינו בכללות, שה'ויפח באפיו נשמת חיים' זהו כח אחד שבו, והנברא זהו הכח השני שבו, והחיבור ביניהם זהו הפלא הגמור שיש בבריאה. זהו מעשה המרכבה הגמור שיש בבריאה. ■ המשך בע"ה שבוע הבא מתוך סדרת

דע את אמנתך - י"ג עיקרים לרמב"ם, היסוד הרביעי.

פרק ח' | יראה ומוסר

לאדם את הכוח להגדיר כל דבר.

בפועל שלו זה האוצר הכללי של קיום הלא תעשה, אבל בכוח שבו בחכמה, שהיא כוח המחשבה, היא נותנת לו את הכוח להגדיר כל דבר על גדרו, ואם הוא לא מצליח להגדיר כל דבר על גדרו, זה מחמת שהכוח של ארוכה מארץ מידה ורחבה מיני ים מתגלה אצלו, ולכן נעשה התפשטות של כל דבר מעבר לשיעור, ולכן הוא לא מצליח לעמוד על אמיתה של תורה.

הדוגמא הפשוטה והיסודית שנאמר בש"ס כאשר הגמ' מביאה משנה, והיא שואלת שאלה סתירה וכדומה או בס' ברא, מעמידה הגמ' הכא במאי עסקינן, כלומר גבולות מה שנאמר במשנה, הוא לא כפי הנראה מתחילתו, שאלו הם הגבולות באמת שעליהם דיבר התנא, אז כשנאמר להדיא בגמ' הכא במאי עסקינן, זה ברור שזה כוח הגבול שצימצם את הדבר, אבל אליבא דאמת כל עמל התורה שאנו עמלים אנחנו עמלים להבין כל דבר ולתת לו את גדריו, הן את גדריו הדיניים והן את גדריו השכליים, המולידים את גדריו הדיניים, והוא הכוח לעמוד על הגדרה המדויקת של כל דבר, הן אם יש שיטה אחת, והן אם יש ריבוי של שיטות בסוגיא, והשיטות מתערבבות הא בהא, וקשה לעמוד על דקות ההגדרה של כל אחד, כ"ז כמובן בחיצונות לפעמים נובע משכל שאינו דק אלא גס, אבל בעומק הוא תלוי ביראת שמים שבדבר, כי אם יש לאדם שכל דק הוא יגיע להגדרה דקה, אבל זה לא אומר שהוא כיון לאמת, אבל אם יש לאדם יראת שמים באמת, היראה מקנה לו את כוח הדקות של הגדרה כל דבר ודבר, וע"י כן הוא יכול לעמוד על אמיתת דברי תורה, כל דבר לפי שיעור הפרטי דיליה בכל אחד ואחד מדיני התורה.

ולכן בעומק צריך להבין, שמי שעוסק רק בספרי יראה, שע"ז מדבר כאן הנפש החיים איזה כוח בעומק חסר לו כמו שנתבאר לעיל, יש לו את כוח הגבול שבנפש, אבל אין לו את כוח ההתפשטות של ארוכה מארץ מידה ורחבה מיני ים, מי שעוסק רק ביראה קיים מצוה אחת, כמו שאומר כאן הנפש החיים ולא עלתו בידו רק מצוה אחת של ה' אלקיך תירא, והמצוה הזאת מה היא בנתה בקומת נפשו של האדם? את כוח הגבול שבו היא בנתה, הכוח של האוצר כפשוטו שלא יעבור על הלא תעשה, אבל האם זה בנה אצלו כוח נוסף של התפשטות של ארוכה מארץ מדה ורחבה מיני ים, אם הוא עמל רק על היראה זה כוח הנבנה. ■ המשך בע"ה

בשבוע הבא מתוך קובץ שיעורים על ספר נפש החיים שער ד'

אבל להבין א"כ ברור, מי שלא מכין יראה לפני התורה כולה כמו שנתחדד לעיל, יש בזה צד מסוים שלומד שלא ע"מ לעשות, ואפי' אם אין לו כונה חיובית ללמוד שלא ע"מ לעשות, אבל על מנת לעשות הוא עשה ולא תעשה, והלא תעשה הוא גדר תורה, וכ"ז שאין היות לאדם כוח של יראה קודם לימודו, אז כוח הגבול של קיום בפועל אינו קיים באדם, ובהכרח שהכוח שבו מתפשט מעבר לשיעור הנכון, ואם הוא מתפשט מעבר לשיעור הנכון הפועל יוצא שהוא עובר על הלא תעשה, שאין לו כוח גבול שבנפש. זהו החלק של היראה שנצרכת לאדם כהכנה כללית לדברי תורה, שיהיה ללמוד ע"מ לעשות, זהו האוצר והכלי, האוצר והכלי הוא הכלי קיבול שנותן גבול למה שנמצא בתוכו, ועל ידו נישא כל החלקים כולם.

אבל החלק השני של היראה שהוא בבחינת קב חומטין, הוא הוא היוצר את כוח הגדרה בנפשו של אדם בעסקו בתורה, ובלשון מבוררת יותר כמו שהוזכר, התורה יש בה ב' חלקים, מחד תורה שבכתב מתגלה בה, "אפי' הותיר בה אות אחת או פיחת אות אחת הס"ת פסול", מכוח הג' בול שבתורה, אבל מאידך נאמר תורה "ארוכה מארץ מידה ורחבה מני ים", הרחבה מיני ים שמתגלה בתורה, הוא כוח ההתפשטות של תורה.

ובעומק כאשר האדם לומד דברי תורה והוא לא מצליח לעמוד על אמיתתם וגידרם, מהיכן זה נובע? ודאי שבהגדרה כללית מאוד, זה מחמת שאינו זך הן מעבירות כמו שנתבאר לעיל שצריך שיהיה לאדם תשובה, והן בכללות הגוף והחומר. יתר על כן הטעם שקשה לאדם לעמוד על דברי תורה כי דברי תורה הם עמוקים מאוד, אך בעומק יותר, כאשר האדם עשה תשובה באמת, והוא חי רוחניות, והוא עמל כדבעי, ואפילו הכי הוא לא מצליח לעמוד על הדבר, סיבת הדבר הוא, מפני שכל זמן שאין לאדם כוח של יראה בח' כמה, שהוא כוח הגבול שבהגדרה, קשה לו לעמול ולהבין ולהגיע להשגה של הגדרת כל דבר ודבר, ולכן הוא לא מגיע להשגתו של תורה, פעמים רבות עד למאוד, שכאשר האדם עמל בדברי תורה והוא לא מצליח לעמוד על אמיתות הדברים, ודאי שהוא חושב שהסיבה שהוא לא מצליח, מחמת שזה סוגיא קשה, והקב"ה לא חנן אותו בשכל עמוק, או שהוא לא מספיק מתיגע, וכל אלה טעמי אמת, אבל יש פעמים רבות טעם אחד שורשי מדוע האדם לא זוכה לעמוד על אמיתתו של דבר. על דרך כלל מה שחסר לו זה כוח היראת שמים שבנפש, כי כוח היראת שמים שבנפש נותן

פרק ז | דרך אחת לעומת ריבוי דרכים

הריבוי מוליד חידוד

נעמיד עכשיו נקודה נוספת יסודית עד למאוד. כפי שהוזכר בתחילת הפרק, הריבוי קשה לנפש בשתי פנים. הוא קשה מצד המקום האחד שבנפש המחפש את חלקו שלו והמהלך האחד בתורה. והוא קשה מצד עצם הריבוי כריבוי.

כעת יש לדעת, שכאשר יש ריבוי שיטות בלימוד, אין בזה רק את עצם הריבוי. אכן, אם לומדים פסקי הלכות אז באמת זה נראה רק ריבוי דברים. אבל כשלומדים בחשבון, ובדיוק, ובסברא, ובכללות בשתי צורות הסברות שהוגדרו הגדרה של סברא וסברא של סברא, אזי הריבוי בעצם מוליד חידודים. וכמו שאומרת הגמרא ששני תלמידי חכמים שלומדים זה עם זה שהם מחדדים זה את זה בהלכה. בד"כ, לימוד של שני שיטות לא משאיר את הדבר כשניים, אלא בעצם כך שיש שניים, נעשה חידוד בין השניים, והחידוד בין השניים מוליד דקויות.

וכאן מונח המצוות פרו ורבו שאומרים רבותינו שיש בדברי תורה. כמו שבאדם כתיב זכר ונקבה בראם ויקרא את שמם אדם, וכתוב אעשה לו עזר כנגדו, ואמרו חז"ל זכה עוזרתו לא זכה מנגדתו, נמצא שהמנגדתו מוליד דבר היפוך, ומוליד מציאות של פרו ורבו. כך כשיש שתי שיטות, ריבוי השיטות אינו רק ענין של ריבוי כריבוי, אלא מעמידים שיטה מול שיטה, והעמדת שיטה מול שיטה בהכרח שתוליד תולדות.

ובעומק, התולדות נולדים ממה שהשיטות דומות, וממה שהשיטות שונות. ובכל דבר צריך לראות במה הוא דומה ובמה הוא שונה, שזה ה"זכה עוזרתו והלא זכה מנגדתו" מה שדומה עוזרתו, ומה שלא מנגדתו, וע"כ נולד מציאות של ולד ונולדים בהכרח תולדות.

הריבוי יוצר בהירות

עוד יש לידע, שריבוי של שיטות יוצר בהירות. אם האדם לומד שיטה אחת, ואחר כך הוא לומד עוד שיטות, אזי גם את השיטה האחת הוא יבין יותר ברור.

כמה להרבות בשיטות? זו כמובן כבר שאלה של רוחב פנימי ותלוי הדבר בכל אדם. אך עכ"פ אין זה נכון ללמוד רק שיטה אחת ומוכרחים להרחיב לפחות לשתי שיטות ע"מ שתהיה נקודת ריבוי. וכמו שהוזכר, שניים זו העמדה של דבר מול דבר. רק מי שמחובר לעומק שורש נשמתו, שם יש מהלך של שיטה יחידאה, (ובמקביל לכך ישנם שם את כל השיטות, כפי שבואר לעיל). אבל בחיצוניות אין מהלך של שיטה יחידה, שם זה יכול לנבוע רק מקטנות המוחין.

וא"כ, הריבוי של הסוגיות אינו יוצר רק ריבוי, אלא הריבוי יוצר בהירות ותולדה. אא"כ אין באדם כח להכיל את הריבוי, שאז כמובן הריבוי יוצר אצלו בלבול. אבל כשיש לאדם כח להכיל את הריבוי, אם לומדים בצורה הנכונה כפי שהתבאר לעיל, אזי הריבוי יוצר בהירות ותולדה.

ואחר כך תאר איך זלגו מעיניהם הדמעות כמעין המתגבר ונמשך ממנו נחל שעוברים בו כדרך שעוברים בנחלמים, וזהו מאמרו (שם שם, ז'): "עברי בעמק הבכא מעין ישתוהו". ואין זה תיאור הדברים כהיותם אלא לשון הפלגה המציירת את רוב הבכי. ובכיה זו שני טעמים לה האחד הוא הצער על תקופת החיים שחלפה ועוד תחלוף בלא אותו עונג שהיו בו; והשני הוא התרגשות חזקה על שהשיגו את מבוקשם, כמו שבוכה האוהב שהיה מנותק שנים רבות מעל אהובתו וסוף סוף זכה להיפגש אתה ולהתאחד עמה.

בכי על העדר ולא על הויה

ישנם כמה אופנים של בכייה: א. בכייה מחמת רצון והשתוקקות להשיג את דבר, ב. בכייה על דבר שלא השיגו, כגון ביום תשעה באב, שבוכים על מה שהיה, ואבד. ג. בכייה בשעת השגת הדבר.

מצד הבכי בשעה שהאדם השיג את הדבר, הוזכרו כאן שני אופנים מדוע האדם בוכה. אופן אחד: הוא הצער על תקופת החיים שחלפה ועוד תחלוף בלא אותו עונג שהיו בו, זהו בכי על כך שהוא לא הגיע עד עכשיו למדרגה זו, ובכי על כך שכאשר הוא נמצא במדרגה זו, פעמים שהוא נמצא שם רק ב'רצוא ושוב', ולא בשלי-מות. יתר על כן, האופן השני הוא: והשני הוא התרגשות חזקה על שהשיגו את מבוקשם, כמו שבוכה אוהב שהיה מנותק שנים רבות מעל אהובתו וסוף סוף זכה להיפגש אתה ולהתאחד עמה, זו תנועה נוספת של בכי על מה קיים עכשיו.

לעולם, הבכי הוא על ההעדר. א. בכייה על דבר שהיה ונעדר, ב. בכייה על העדר נוכחי שרוצה להשיגו, ג. בכייה על ההעדר שהיה עד עכשיו כגון שהוא השיג את הדבר, והוא בוכה על הזמן שהדבר לא היה, או על הזמן שיתכן שיאבד את הדבר. ד. בכייה על דבר שהוא כבר השיג, כלומר, הוא בוכה על מה שנעדר ועכשיו קיים, וזה מוליד דקות של תנועה בין העדר להויה.

אמנם, כאשר זוכים להגיע להויה השלמה של הדבר, שם אין מציאות של בכי. כל בכי הוא ביחס למציאות של העדר, ביחס לתשוקה מסויימת, כמו שהוזכר לעיל במדרגת ההתבודדות. וכאשר זוכים לחיות חיים תמידיים בעולם הפנימי, אצלו יתברך שמו, מדרגה זו היא למעלה מהמציאות של הבכי. במדרגה זו החיים הופכים להיות פשוטים, באורו ית"ש הפשוט, זו ההויה, זו המציאות, וכך יהיה הגילוי השלם במהרה בימינו לעתיד לבוא. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא מתוך שיעורים על ספר "המספיק לעובדי

חישוב הקץ

א. האם בזמן הזה אין איסור לחשב את הקץ [מחמת שכבר כלו כל הקיצין, או מחמת סיבות אחרות, ולא ידעתי כל הפרטים של סוגיא זו, רק איזה ידיעות וראשי פרקים?]

ב. האם הרב יסכים שאין איסור לחשב את הקץ בזה"ז, אז אני שואל את השאלה דלהלן, אבל אם הרב סובר שיש איסור לחשב את הקץ אז אין מקום לשאלה זו. והוא: שמענו עכשיו שמועה ממקורות נאמנים [לדוגמא, שמעתי זאת בשיעור שנאמרה ביום חמישי דפ' אמור, מהגאון בשם אברך אחד שאמר זאת] שהבריסק'ר רב זצ"ל עשה חשבון ע"פ הגר"א שהגאולה באה שבעים שנה אחרי הקמת מלכות בישראל, ולפי החשבון שעשה הבריסק'ר רב, שבעים שנה מסתיים בשנה זו, תש"פ. ואמר הגאון ר' אלי' בער שליט"א שכן מסתבר מאד, כיוון שכל הגאולה האחרונה בא תחילה עם ביטול הגאולה של אומות העולם, וזה מה שקרה לפנינו בשנה הזו שה' מבטל את כל הגאולה של אומות עולם ע"י מגיפת הקורונה, וגם כל העולם התורה בכל תפוצות העולם יש להם קושיים ברוחניות שלהם ובלימוד התורה שלהם עכשיו על שהם נמצאים לבד בבתייהם ואינם יכולים ללמוד בישיבה שזהו כל חיותנו.

בכל דבר גדול האדם צריך לשאול את רבו, ועל כן אני רוצה לדעת מהו דעת של מו"ר הרב שליט"א בזה. מה דעת מו"ר הרב בזה. ואיך צריכים להתכונן בפועל לגאולה בישוב הדעת, באופן של בהירות ובברירות, כפי הרצון ה' מאיתנו.

תשובה

אנחנו נמצאים בתוך ה"בעתה". כי ה"בעתה" הוא אינו רגע אחד, אלא זמן ממושך, כמו פסח ז' ימים, וכדו'. ולכך אין אופן לחשב את הקץ, כי אנו בתוכו.

וא"ת שנחשב בתוך ה"בעתה" מתי יהא, א"א לדעת זאת, וכל החישובים לא ישיגו התכלית הנרצית. כי הגאולה היא בבחינת פלא עליון, במופלא ממך אל תדרוש, כי אי אפשר לדרוש ולהשיג. ולכך יש לילך בתמימות ללא שום חישוב.

שאלות בענין אורו של משיח

שלו' למו"ר הרב שליט"א. א. הרב מבאר ע"פ האריז"ל שיש י"ב דרכים פרטיים, ויש דרך אחת הכוללת את כולן, שהוא הדרך של אורו של משיח. אם דרך הכוללת היא אורו של משיח, האם הרב בא לבאר דרך הכוללת בכל השיעורים והספרים שלו?

ב. הרב אמר בקול דממה דקה שמי שיגיע לגאולת הנפש (סוד האיזון בין אור הרדל"א לתקופת השית אלפין) אינו צריך להיגאל, כיון שהוא נגאל כבר. אבל לכאורה הוא צריך להיגאל משום שכולנו צריכים את בהמ"ק השלישי וכל הגילויים של הגאולה העתידה. ועוד, משום שאפילו אם יש לו אור הגאולה בנפש, מכל מקום הוא צריך גאולה גם בגילוי של מקום זמן, כדי שיהיה לו את שלימות הגאולה העתידה. תודה רבה מאד.

דברים (א, כו) ולא אביתם לעלות ותמרו את פי ה' אלהיכם. והנה אבה מלשון רצון. ושלמות מדרגת גילוי הרצון הוא מדרגת מסירות נפש. ועיין אברבנאל (שם) וז"ל, ר"ל, שלהיותו אלהיהם שימסרו נפשם למות על כבוד שמו לקיים דבריו. ואחרי שהוא צוה עלה רש אל תירא וגו', היה ראוי שישמו נפשם בכפם ולא ימרו את פיו, עכ"ל.

והנה עיקר מדרגה זו מתגלה דייקא ביחס לארץ בכלל, וא"י בפרט. שאמרו חז"ל (ב"ר, ה, ח) ויקרא אלקים ליבשה ארץ. למה נקרא שמה ארץ, שרצתה לעשות רצון קונה. ועיין הכתב והקבלה (ראה, יב, א) וז"ל, ואמרו עוד שם, למה נקרא שמה ארץ, שרצתה לעשות רצון קונה, ומלשון זה האחרון יראה שהבינו בשם ארץ גם ענין הרצון, וזה מסתבר יותר, כי משרש בנה יאמר אבן, ככה משורש רצה יאמר ארץ. והונח על כדור הארץ בכלל שם ארץ, ע"ש שיושבה הם בעלי בחירה ורצון. עיי"ש בהרחבה.

והנה מהות הרצון של הארץ הוא רצון של מסירות נפש. דיעויין בווי העמודים (עמוד גמ"ח, פי"א) וז"ל, שנוכל לומר על הארץ שעשתה רצון קונה, ואמר, נטל שלג מתחת כסא הכבוד, ומזה מוכח שעשתה רצון קונה ולא הרהרה אחרי מעשיו, כי שלג הוא דבר רוחני יסוד המים, ואמר לשלג הוי ארץ (איוב, לו, ו), ונמצא שהורידה ממעלה הגדולה, חומר זך לחומר עכור, ואפילו הכי לא הרהרה אחרי מעשה ה', ונאה לה השם לקרות אותה ארץ, שרצתה לעשות רצון קונה, עכ"ל.

והיינו שעיקר המסירות נפש אינו למות על קידוש השם, ועי"ז להתקשר בשורשו, אלא עיקרו להסכים לרצון ה' ולרדת ממדרגתו לתתא. וזהו בחינת מסירות נפש של הארץ שהסכימה לרדת כנ"ל. ולכך לעולם הכניסה לא"י הוא באופן של רצון, רצון של מסירות נפש. ובפשוטו הוא מסירות נפש של "עליה", לא אביתם "לעלות", עליה מן המדבר לא"י שהיא גבוה מכל הארצות כולם. אולם בעומק יותר, נודע מדברי רבותינו שמדרגת דור המדבר, שמים, ולכך אכלו מן מן השמים. ולפי"ז כניסתם לארץ הוא בבחינת ירידה מן שמים לארץ, דומיא ממש כיצירת הארץ, וזש"כ ולא אביתם, ביחס לכניסה לא"י, ודו"ק.

ואם זכו להיכנס במסירות נפש היו נכנסים לרצון שבארץ. והיינו לרצון העליון שקודם לדיבור, כמ"ש בערבי נחל (לך לך, דרוש ו) וז"ל, שרצתה לעשות רצון קונה, ר"ל שהקדימה את עצמה, ועד שלא הוציא הש"י מאמרו מפיו נבראת.

בהעלותך | הצ

העלה נרותיה, כאשר צוה ה'. צוה, צוה. כל מהות הבריאה, סוד מציאות, מלשון יצא, נתגלה, כמ"ש הלשם ועוד. ולכך שורש כל השמות שם הוי"ה ושם אדנ"י, גימט' צ"א, כנודע. שאז יצא ונתגלה א - אלופו של עולם. וזהו שורש הכל. ובחינת נוספת לגילוי הוא צה, יצאה. ושורשו בשם אלקים שיש בו ה' אותיות. ועיקרו נגלה בפועל באצבעות, שיש ה' אצבעות, בחינת אצבע אלהים. אצבע, צאעב. שנעשה עביות ליציאה, ולא רק בבחינת צא, אלא נעשה צה.

ושלמות הארה זו נגלה בחמה בתוקף יציאתה, צהרים, צהר, צהר. והוא שלמות גילוי הרצון, צהר - רצה. ובנפשות נגלה עיקר הארה זו אצל יצאה, יצהר. וכן אצל גמליאל בן פדהצור, צהרפדו. וכן אצל צפניה, פניהצ. וכאשר נסתרה החמה נעשה לה צל, צלה, צהל. ותוקף הארה זו נתגלתה ביציאת מצרים, שנתהפך מצרים ללשון צהר, בליל יציאת מצרים בבחינת לילה כיום יאיר. ולכך אחד מלשונות הגאולה, והצלתי, הציל, הצלי. ולכך אכלו בליל זה מצה, מצה. ובשעת יציאה זו עדיין לא זכו בניי לגדלות, בחינת גדלות מוחין, מתן תורה. אלא היו בבחינת קטנות, אפרוחים או ביצים. ביצה, ביצה.

ובמתן תורה זכו לצאת מן החומר, אל תגשו אל אשה, ודבקו בצורה, צהרו. ושם היו ישראל וקב"ה בבחינת חתן וכלה. קול מצהלות חתנים. צהל, צהל. ונגלה בחינת פנים בפנים דיבר ה' עמכם. בחינת הארת פנים, שנקרא בלשון חז"ל "צהבו פניו". צהב, צהב. כי עשרת הדברות נחלקים להם, כנודע.

וכאשר נפלו בחטא העגל, בחינת עלובה כלה שמונה תוך חופתה, בחינת סוטה, שמשקים אותה מי המרים (מעין כך השקו את בניי), ואזי בטנה צבה, צהב. ונתהפך צהר, לצרה, ונעשה צרה וצוקה. צוקה, צהקו. ובמקום לדבוק בקו, באורח מישר, דבקו בקצות, בקצה, קצה. ואזי נקנסה עליהם מיתה, וזהו ע"י שטן, מלאך המות, שצפה, צהפ. וצדה, צדה, עליהם מן הצד להורגם ולהשמידם. ומשם שורש יניקת המן הרשע שעולה בגימט' צ"ה. אולם הנשים לא חטאו בחטא העגל ואמרו חז"ל שהייתה בהם עצלה, עץלה.

ונמשך הדבר בקרח שפצתה, פתצה, האדמה את פיה ובלעתם. והלכו במדבר, בחורף, בצינה, צהין. וחמה, ביובש, ציה, צהי. וכל זאת ע"י משה, שאשתו צפורה, צהפור. וכח פגם זה ינק עשו ושרו, ומקומו בצרה, ברצה. והוא רצועה להלקאה לישראל, רצועה, רועצה.

ושלמות התיקון במצוה, בכלל כנ"ל, ובפרט במצות הצדקה, צהדק. וחטאיך בצדקה פרוק.

שרשי התיבות המרכיבות מאמר זה: צלה, צוה, פצה, אמציה, צפה, רצה, בצרה, מצבה, ביצה, בצה, צדה, צהרים, צורה, ציה, צוקה, הצלה, הוציא, הציג, הציב, הציף, צפורה, הקיץ, התייבב, קצה, מצוה, מצה, הפיץ, יצהר, חוצה, חצה, יצאה, צינה, צרה, מצבה, צהוב, צהל, נוצה, קצה, עצה, עצמה, עצלה, פדהצור, צבה, צביה, צהר, צעה, צפניה, יצועה, צרעה. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליטי"א במיוחד לעלון זה

ויקרא (כו, כא) - ואם תלכו עמי בקרי ולא תאבו לשמוע לי, ויספתי עליכם מכה שבע כחטאתיכם. וברש"ר הירש (שם) פירש וז"ל, לא החלטתם לשמוע את רצוני לפני הכל, לא קיבלתם על עצמכם לשאול אותי תמיד אם תוכניותיכם מתאימות לרצוני, עכ"ל. ופירושו זה הוא לשיטה שלא אבה, פירושו לא החליט. והוא בחינת ספק, בחינת עמלק.

ולפ"ז זש"כ ואם תלכו עמי ב"קרי". ואמרו (ספרא, שם, ב, ה, ה) אתם עשיתם את דיני עראי בעולם, אך אני אעשה אתכם עראי בעולם. ובלקח טוב על אתר, לשון מקרה, כלומר עשיתם דיני עראי בעולם, ולא עשיתם אותם קבע.

וברש"ר הירש שם פירש וז"ל, קרי נגזר מ"קרה". קרי הוא כל הנעשה בלא כוונתנו ומחוץ למסגרת חישובים וכו'. הליכתם עמי היא מקרית, לא הייתה זו כוונתם ולא החלטתם על כך, לא הייתה זו החלטתם הקודמת לכל לשמוע בקולי ולעשות רק את רצוני. שוב אין אתם מתנגדים עקרונית לרצוני, אך רצוני אינו חשוב בעיניכם, עכ"ל. ולפ"ז ביאור תאבו, קאי מלשון רצון, שהרצון האלוקי אינו חשוב בעיניהם.

אולם מצינו מהלך נוסף שקאי על העונש. וכמו שפירש האברבנאל (שם) וז"ל, ואם תלכו עמי בקרי ולא תאבו לשמוע לי, להגיד שהם הם בפשעם ורוע לבבם יהיו מייחסים העונשים הבאים עליהם למקרה, כמו שאמרו הפלשתיים, לא ידו נגעה בנו מקרה הוא היה לנו, ולא יאבו לשמוע כי מיד ה' הייתה זאת להם, עכ"ל.

ולפ"ז יתכן ביאור תאבו מלשון אב, כמ"ש כאשר ייסר איש את בנו ה' אלהיך מיסרך (עקב, ח, ה). והיינו שאינם מסכימים שהוא מייסורי אב המייסר את בנו לטובתו ולכוונו לדרך הישר, אלא רואים ביסורים מקרה, או ח"ו הם מאת ה' אינו לטובה, כמ"ש באלשיך (שם) וז"ל, כי לא תאבו לשמוע לי, באמרכם כי מאז שבתם לשמוע, היצר לכם כמה פורענויות, עכ"ל. ולפ"ז ביאורו תאבו מלשון "אהבה", שאין מכירים שזהו מתוך אהבה לטובתם.

והרי אלו ג' ביאורים בפירוש תאבו. א. מלשון אבה - רצון. ב. מלשון אב. ג. מלשון אהבה. הרצון שורש הכל, וממנו נמשך הארת אב, בבחינת רצון - רץ, שע"י נמשך השפע מן הרצון ומתפשט ונעשה אב ומוליד לבנו, וממנו נמשך אהבתו לבנו. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליטי"א

במיוחד לעלון זה

הקב"ה - אב, ישראל בניו

אב המטבע הלשון שאנו אומרים בתפילה בכל השנה כולה, "אבינו אב הרחמן", זה נאמר בכל השנה כולה בכלל, וזה נאמר בירח האיתנים בפרט, שחוזרים פעמים רבות בכל יום, על מטבע הלשון "אבינו" "אב הרחמן" שפונים להקב"ה בלשון של אב.

והיחס הזה זהו מצד שהקב"ה הוא האב של ישראל, שמכך כך אנחנו נקראים "בנים אתם לה' אלוקיכם", הוא מצידו נקרא "אבינו", ואנחנו מצידנו נקראים בניו של מקום.

כדברי חז"ל כידוע, "קודשא בריך הוא ואורייתא וישראל חד הוא", ומצד כך, יש את התואר שם אב ביחס לבורא יתברך שמו, "אבינו אב הרחמן", יש את כח האב המתגלה בתורה הקדושה, שזהו אחד מ"ג מידות, הרי, שהתורה נדרשת בהן, שהוא הנקרא "בנין אב", ויש את מדרגת האב שמתגלה בקומת נפשם של ישראל וזו המדרגה הנקראת האבות הקדושים, כדברי הגמ' הידועים במס' ברכות "אין קורין אבות אלא לשלושה", יש אב שזה גילוי של הבורא יתברך שמו, "אבינו אב הרחמן", יש אב מצד התורה הקדושה "בנין אב", ויש את האב שמתגלה בקומת נפשם של כנסת ישראל, האבות הקדושים.

השורש של כל דבר הוא האב' שלו

ומצד המדרגה הנקראת "אב", כל דבר ודבר שקיים בבריאה יש לו יחס מסוים שהוא אב, כלומר, הבורא עולם נקרא אב, בתורה הקדושה יש "בנין אב" ובהשתלשלות של קומת ישראל יש אב, וההארה של אב מאירה בכל פרט בבריאה.

הרי זהו יסוד התפיסה הנקרא "בנין אב" בתורה, מהו בנין אב בתורה? דבר שמצאנו אותו במקום אחד ואנחנו לומדים ממנו גם כן במקום אחר, וא"כ, הדבר המלמד הוא "בנין אב" לשאר המקומות כולם, הוא הופך להיות האב של כולם.

ובעומק, היסוד הזה נכון לגבי כל מדרגה אבל יסודו במדרגה הנקראת "אב", כל דבר ודבר שמצאנו בבריאה, המקום העיקרי שבו הוא מתגלה הוא נקרא "בנין אב" מכך כך שהכח הזה שמתגלה כאן, הוא עתיד להתגלות ובמעמקים הוא כבר קיים בכל דבר ודבר. זה עומק התפיסה הנקראת "אב". כל דבר ודבר שמתגלה בבריאה יש לו שורש של מקום גילוי, והשורש של מקום גילוי הוא נקרא האב' של אותו דבר.

הכלי למדריגת אב - חיפוש השורש בכל דבר

ועל מנת שאנחנו נוכל להגיע לגילוי בפועל בקומת נפשנו של מדרגת "אבינו אב הרחמן" המדריגה שהקב"ה הוא אב, אנחנו

צריכים לגעת בגילוי של תפיסת אב שנמצאת בכל דבר ודבר, ואז כשמצד הכלים מתגלה בהם מדרגת האב, אז האור, אורו יתברך שמו, שנקרא אב, יכול לחול בתוך אותו דבר.

יש תפיסה מצד ההרגשה הפשוטה שבלב, שאדם ירגיש שהוא בן של הקב"ה, ואז הוא מרגיש שהקב"ה הוא אביו, אבל יש את התפיסה ההיקפית הגדולה בקומת הנפש, שכללות הנפש נמצאת במדריגה הנקראת אב, שאז היא הכלי לחוש את מציאות האבהות הגמורה, שהוא יתברך שמו הוא אבינו אב הרחמן, וזה א"כ, המדרגה הנקראת בנין אב, שעניינה הוא לגלות את מדרגת האב הנמצא בכל דבר ודבר.

להבין יותר, המדרגה הנקראת אב בכללות, היא שורש של כל דבר, כאשר מתבוננים בכל דבר איה מקורו ושורשו, זה חיפוש של האב הנמצא בכל דבר. עבודתנו לחפש את "אבינו" כהגדרה כוללת זה לחפש את "אבינו שבשמים", אבל הבריאה בנויה הרי, באופן של השתלשלות, וכל כח צריך למצוא אותו בכל הקומה כולה ע"מ שהוא יהיה שלם, בכדי שנוכל להגיע לשורש הכח, ומצד כך, עבודת האדם מכח המדרגה הנקראת אב מהי? לחפש בכל דבר את מקורו ושורשו, מי שיחפש בכל דבר את מקורו ושורשו הוא בונה את הכלי בנפש הנקרא אב,

וכמובן, אם הוא יחפש את מקורו ושורשו, הוא יגיע בסוף לשורש העליון של הכל שהוא, אבינו אב הרחמן, הוא יתברך שמו ואין בלתו.

וא"כ, מצד עבודת נפשו של האדם, האדם צריך לחפש בכל דבר ודבר את כח האב שבו במציאות שנמצאת בתוכו, ולחפש לכל דבר מהו האב שלו, ביחסיות מסוימת, הדבר הזה הוא אב לאחרים, וביחסיות מסוימת, הוא תולדה של אחרים ואנחנו מחפשים לו את האב שלו.

שני כוחות אב, אב ב"אורח מישר" - האבות הקדושים ואב ב"דרך עקלתון" - אבות הטומאות ואבות נזיקין

בהבנה יותר רחבה, בכללות ממש, יש לנו שלושה סוגי אבות שנאמרו בדיני תורה, כמו שמוזכר במס' בבא קמא, יש "אבות נזיקין", יש "אבות הטומאה" ויש אבות מלאכות, ארבעים חסר אחת, של שבת, אלו הם ג' סוגי אבות שנאמרו. אבות של נזיקין, אבות של טומאה ואבות של מלאכה.

למעלה מכך, הזכרנו שיש את מדרגת ג' האבות הקדושים, "אין קורין אבות אלא לשלושה".

ולהבין בעומק מהו ההבדל בין מהויות האבות הללו, ולפי זה להבין את עומק עבודת האדם:

טומאה. נזיקין וטומאה "קטלא כולא" ביסודו הוא טומאה, "אבי אבות הטומאה", "קטלא פלגא" הוא הנקרא נזיקין, אבל מהם אבות נזיקין? "אבות מכלל דאיכא תולדות", שן, רגל, קרן שהם האבות, כמו שמונה הגמ', לכל אחד מהם יש את התולדות שלו, מה הם התולדות שנולדות מאותם אבות? הם תולדות שמתגלות באורח שאינו מישר אלא באורח עקלתון, זה נקרא אבות נזיקין וזה נקרא אבות הטומאה. אבות הטומאה ואבות נזיקין, יש שמה מציאות של אבות, אבל האבות האלה אינם מתגלים בצורת ה"מישר" שבהם אלא מתגלים בצורת ה"עקלתון", כמו שנתבאר.

ל"ט מלאכות - מצד מלאכת קוב"ה - "אורח מישר", מצד האדם - "דרך עקלתון"

"אבות מלאכות" של שבת קודש, יש את המלאכה שהאדם עושה ביום חול, ל"ט מלאכות, ויש מה שהקב"ה עשה את המלאכות. מצד מה שהאדם עושה את המלאכות ביום חול, שזה הל"ט מלאכות, חורש, זורע, קוצר ושאר כל המלאכות כולם, זה מלאכות שבאים באורח עקלתון, אדם הראשון הרי, לאחר שהוא חטא והוא איבד את ה"אורח מישר", הוא התקלל במה שנאמר "בעצבון תאכלנה", שהוא צריך לעבוד את האדמה, והוא עובד את האדמה מכח אורח עקלתון, זה נקרא ל"ט מלאכות של עקלתון מעשה האדם,

אבל ל"ט מלאכות שבהם נבראו שמים וארץ, כמו שאומרים רבותינו, של"ט המלאכות הללו של שבת, הם שורש המלאכות שנבראו בהם שמים וארץ, כשהקב"ה ברא את עולמו, "האלו־קים עשה את האדם ישר", הוא גילה מציאות של פעולה שמציאותה היא "אורח מישר",

וא"כ, בל"ט מלאכות, מה שאנחנו עושים, זה ל"ט מלאכות שמתייכים יותר לטומאה ולנזיקין, מה שהקב"ה עשה, זה מלאכות של "אורח מישר".

ובדרך רמז, נזיקין טומאה מלאכה הם ר"ת טמן טומאה, מלאכות ונזיקין. האבות האלה מה ההגדרה שלהם? זה אבהות טמונה, היא איננה ניגלית.

להבין ברור, יש אב ב"דרך מישר", ויש אב ב"דרך עקלתון", יש אב גלוי, ויש אב מכוסה, נעלם. אלו הם האבות, נזיקין, אבות מלאכות ואבות הטומאה, טומאה, מלאכות ונזיקין שהם ר"ת טמן הם אבהות טמונה, שאינה נמצאת בגלוי, אלא היא נמצאת בהעלם. ■ המשך בע"ה שבוע הבא מתוך סדרת בלבביפדיה עבודת ה'.

האבות הקדושים נקראים אבות, יש להם כמה תוארים, ושם נוסף שנקראים האבות ישרים, זה מה שאמר הרי, בלעם "תמות נפשי מות ישרים ותהי אחריתי כמוהו", אומרים חז"ל, מי אלו הנקראים ישרים? האבות הקדושים. מצד כך גם ספר בראשית אחד מהשמות שהוא נקרא בו, הוא ספר הישר, שבו כתובים מעשיהם של האבות הנקראים ישרים, זהו "ספר הישר".

מה שהאבות נקראים אבות, ומה שהם נקראים ישרים, להבין ברור, זה לא שני הגדרות נבדלות אחד מהשני, פשוט וברור, האבות נקראים ישרים כי האבהות שבהם היא ישרה, זה נקרא שהאבות נקראים ישרים. יש אבהות שבאה בדרך ישרה, ויש אבהות שבאה בדרך עקלתון. האבהות שבאבות מהו? הם נקראים אבות, והם נקראים ישרים, מכח שהאבהות זה באה בדרך ישרה, אברהם הוליד את יצחק ויצחק הוליד את יעקב, "אורח מישר", "האלוקים עשה את האדם ישר", זהו כח ה"אורח מישר" של האבהות,

ובעומק מה שישמעאל נולד מאברהם ומה שעשיו נולד מיצחק זה לא אבהות בדרך ישרה, זה אבהות בדרך עקלתון, ישמעאל נוטה לצד ימין, ועשיו נוטה לצד שמאל, אז האבהות שבו באה בדרך עקלתון, לא בדרך ישר.

והדוגמא הברורה לאבהות בדרך עקלתון, זה מעשה של לוט בסדום, הוא בא על בנותיו ומכח כך נולדים עמון ומואב, זה אבהות שבאה בדרך עקלתון, "נשקה את אבינו יין וגו' ונחיה מאבינו זרע" שיהיה המשך של מציאות קיום לעולם, האבהות הזו באיזה אופן היא באה? בדרך עקלתון, מכח "נשקה את אבינו יין", לא באורח מישר, אלא בדרך עקלתון.

אבל נחזור עוד פעם, להבין, במהות האב יש שני דרכים איך האב מתגלה, יש אב שמתגלה באורח מישר, ויש אב שמתגלה לה באורח עקלתון. האבות הקדושים, כמו שהוזכר, הם נקראים אבות ונקראים ישרים, זה האבהות המתגלה באורח מישר, ויש אבהות שמתגלה באורח עקלתון.

ושתי הכוחות האלה קיימים בנפש כמו שנסביר להלן, בס"ד.

אבות הטומאות ואבות נזיקין, ברור לכל בר דעת, מה הם אבות הטומאות ומה הם אבות נזיקין? הם לא האבות שמגיעות באורח מישר, אלא הם אבות שמגיעים באורח עקלתון.

בדרך רמז נזיקין נ', טומאה ט', עלה בידינו נ' ט', נ' ט' שזה השורש של נטה, נטיות, דבר הנוטה לצדדים, שהוא אינו הולך באורח מישר אלא הולך באורח עקלתון, זה נקרא נזיקין וזה נקרא

הגדרת חיוב ושליה של אין סוף

נוסיף כאן בקצרה הגדרה כוללת. לאין סוף יש תואר של שלייה ותואר של חיוב. בתואר של שלייה הגדרת דבר היא שאנו לא משיגים אותו, כי כל דבר אנו משיגים מכח שיש לו ראש וסוף, ואם אין לו סוף הוא לא ברהשגה. ובתואר של חיוב, הגדרת הדבר היא שיש בו את כל המדרגות כולם. וזהו שלם בכל פעולותיו וכוחותיו ובכל שמותיו של גדולה ומעלה וכבוד.

א"כ ההגדרה של א"ס החיובי שנתבארה כאן, שזה נקרא "מוכרח שיהיה שלם", ועצם הגדרת הא"ס גופא נקרא הכרח שיש בו את כל המעלות והשלמויות.

ואם לא היה מוציא פעולותיו וכוחותיו לידי פועל ומעשה לא היה כביכול נקרא שלם לא בפעולותיו ולא בשמותיו וכינויו

חלק מהשלמות זוהי הוצאה מהכח לפועל. וזה מה שנאמר כאן, ואם לא היה מוציא פעולותיו וכוחותיו לידי פועל ומעשה לא היה כביכול נקרא שלם, כי הוא רק בכח בלי פועל.

השמות והכינויים - הוצאת הפעולה מהכח לפועל

נתבאר כאן שצריך להוציא את פעולותיו ושמותיו וגילוי לפועל. ובעומק, השמות והכינויים זה הוצאה של הפעולות. ובלשון יותר מדוייקת, השם והכינוי זו הפעולה עצמה שיוצאת מהכח לפועל. יש את מציאותו יתברך שמו ויש את פעולותיו, ושמותיו וכינויו הם גדרי הפעולה. זה לא שם בעצם, אלא לפי פעולותיו כך הוא נקרא, ואנו עוסקים בפעולותיו, ופעולותיו מתגלים או בשמותיו או בכינויו, כמו שהוזכר. ועפ"ז הוא יבאר מיד שעיקר שמו זה שם הוי"ה, ולכן הוא יתחיל להסביר את שם הוי"ה.

כי הנה השם הגדול שהוא בן ד' אותיות הוי"ה נקרא כן על הוראות היותו הנצחית וקיומו לעד היה הוה ויהיה טרם הבריאה ובזמן קיום הבריאה ואחרי התהפכו אל מה שהיה.

הקב"ה למעלה מגדרי הזמן

נתבאר בדבריו ששם הוי"ה נקרא כך על הוראתו שהוא היה הוה ויהיה. ובעומק, הוא למעלה ממצייאות חלוקת הזמן, כמו שהאריך הלשם. וזה נקרא הוי"ה, הוה, שהוא למעלה ממצייאות של תהליך עבר הוה ועתיד, אלא כולו מציאות של הוה. בבריאה יש סדר של עבר הוה ועתיד, אבל כביכול בפנימיית הבריאה מתגלה מציאותו יתברך שמו שהוא למעלה מהבריאה, ומכיון שהוא למעלה מהבריאה אזי הוא למע-

בענין תכלית הכוונה של בריאת העולמות נבאר עתה ב' חקירות שנתעסקו בהם המקובלים.

סיבת בריאת הנבראים מצד הנבראים ולא מצד א"ס

כידוע כל פועל פועל לתכלית, לפיכך, מצד מדרגת הנבראים יש תכלית, אולם מצדו, הוא ית"ש אין סוף, ורק הנבראים בעלי תכלית, ולכן בהם יש מציאות של תכלית. ומש"כ תכלית הכוונה, כוונה עניינה מלשון מחשבה לכוון את הדבר, מלשון מכוונות אלו מול אלו. כלומר, להביא את כל הבריאה כולה למציאות אחת, זו כוונה, שכל הדברים יהיו מכוונים לדבר אחד.

החקירה הראשונה הוא מה שחקרו חכמים ראשונים ואחרונים לדעת סיבת בריאת העולמות לאיזה סיבה היתה,

כמו שהוזכר כל פועל פועל לתכלית, וצורת הבריאה היא באופן של סיבה ומסובב, ובתוך גדרי הבריאה עצמה אנו חוקרים את סיבת בריאת העולמות, לאיזה סיבה היא הייתה. משום שזהו גדר הבריאה, כך ברא בורא העולם את עולמו, שיש סיבה ומסובב, ולכל דבר עלינו לחפש את סיבתו, סיבת בריאת העולמות לאיזה סיבה היתה.

ונמנו וגמרו וגזרו אומר כי סיבת הדבר היה לפי שהנה הוא יתברך מוכרח שיהיה שלם בכל פעולותיו וכוחותיו ובכל שמותיו של גדולה ומעלה וכבוד

עוסקים בגילוי ולא בעצמותו, גילוי ראשון אור א"ס, כל הכרח הוא ית"ש חקק

יסוד מוסד הוא כידוע מאד, שאין אנו עוסקים בעצמותו ממש, אלא בגילוי. וכמו שהאריך הלשם, הגילוי הראשון נקרא אור א"ס, וא"כ עסקנו הוא בגילוי ראשון ולא בעצמותו. עצמותו היא מעבר לכל סיבה, אנו מאמינים בקיומו, ומכאן ואילך אנו עוסקים רק בגילוי, והגילוי הראשון נקרא אור א"ס. ועצם אמונתנו בקיומו הוא גילוי ראשון.

ולכן מה שנאמר כאן שהוא יתברך מוכרח שיהיה שלם בכל פעולותיו וכוחותיו ובכל שמותיו של גדולה ומעלה וכבוד, ה"מוכרח" הוא חלק מהגילוי ראשון, שהוא הכריח את עצם הדבר עצמו. כל הכרח שקיים זהו הכרח שכך חקקה רצונו וחכמתו יתברך שמו. וכשעוסקים כאן בסוגיא של מוכרח, כלומר שאנו מגדירים מהו הגילוי ראשון שיש כאן, שהוא יתברך מוכרח שיהיה שלם בכל פעולותיו וכוחותיו ובכל שמותיו של גדולה ומעלה וכבוד.

חדש! עץ חיים למתחילים | דרוש עגולים ויושר ענף א

להתגלות, והת"ת שהוא בבחינת גופא, עיקר גוף הדבר נקרא הוי"ה. אבל בעומק יש את ההוי"ה שלמעלה מ"אהי"ה", שזה עצם ההוי"ה שממנה בא ה"אהי"ה", וחוזר חלילה.

זו סוגיא לעצמה, אולם היסוד שנאמר הוא, שכל דבר שע" דיין לא גלוי ויהיה לעתיד בגילוי, מצד אחד הוא יותר גבוהה מצד מה שעכשיו זו מדרגה יותר נמוכה וזה הולך כסולם שעולה, ולעתיד יהיה יותר גבוהה, אבל מאידך עצם כך שזה הוי"ה, ההוי"ה המוחלטת היא למעלה מהתחלקות, ובכל הוי"ה תחתון יש שורש להוי"ה עליון. ולכן יש צד שהוי"ה למעלה מ"יהיה", ויש צד ש"יהיה" למעלה מהוי"ה [זו לא עיקר סוגייתנו, אבל מכיוון שהוזכרו דברי הגר"א, הסברנו את הדבר].

זהו המהלך הראשון היכן רמוז שם "יהיה" בשם הוי"ה, שע" תיד להתחלף מהוי"ה ל"יהיה".

מהלך שני - רמוז בג' פעמים הוי"ה

המהלך השני, מבואר בדברי הלשם כפי שהביאו בהגהות וביאורים, שבעצם יש ג' פעמים הוי"ה: היה הוה ויהיה. ומצד כך יש "ה' מלך" - עבר, "ה' מלך" - הוה, ו"ה' ימ" לוך" - עתיד, ואם נקח ג' פעמים הוי"ה אפשר להוציא מתוכו "יהיה", כיוון שיש לנו שני יודי"ן, ובג' פעמים הוי"ה יש לנו ג' יודי"ן, ואם נקח את שלושתם יצא מתוכם שם הוי"ה. לפי"ז, ההוי"ה של הלעתיד רמוזה מכח עבר הוה ועתיד, ואיננה רמוזה כעתיד לעצמו, שהרי אין לנו פעמיים יו"ד אלא רק פעמיים ה"א, והיכן יש "יהיה" - שמצרפים עבר הוה ועתיד אזי יש לנו שם הוי"ה שהופך להיות "יהיה" לעתיד. וא"כ, הגילוי של העתיד בנוי על העבר הוה ועתיד שמכח כך יש רמז של שם "יהיה". זהו המהלך השני שהוזכר בדברי הלשם.

מהלך שלישי - רמוז במילוי של שם הוי"ה

המהלך השלישי, הוזכר בדברי השמן ששון על אתר, ששם "יהיה" מתגלה במילוי של שם הוי"ה. אם לוקחים במילוי של שם הוי"ה, מילוי ע"ב, דהיינו מילוי הוי"ה באופן של ע"ב, כל אות יש בה יודי"ן, י' ו' וד' זה יו"ד, ה' י' זה יו"ד, ו' י' ו' זה יו"ד, ה' י' זה יו"ד, אזי הרי לנו ד' יודי"ן וא"כ ודאי שיש שם "יהיה", וא"כ שם "יהיה" רמוז במילוי של ע"ב. ובדקות, סיבת הדבר היא, משום שעולמות הג"ר, העליונים, הם גילוי של שם ע"ב, או ע"ב הכולל או ע"ב דס"ג, כמו שנראה להלן בעז"ה בדברי הרב. מ"מ זהו גילוי של שם ע"ב, ושם רמוז

שם הוי"ה. ■ המשך בע"ה שבוע הבא מתוך סדרת בלבביפדיה עבודת ה'.

לה מגדרי זמן. "בראשית" זה בריאת הזמן כדברי הספורנו והגר"א, וגילוי של הקב"ה הוא מעבר לאותם הגדרות. זהו היה הוה ויהיה.

ד' מהלכים היכן רמוז בשם הוי"ה היה הוה ויהיה - מהלך ראשון: הוי"ה עתיד להתחלף ל"יהיה"

רבותינו כאן על אתר דנו, היכן רמוז בשם הוי"ה היה הוה ויהיה. יש את עצם המהות של ההויה ויש היכן שזה רמוז באותיות. כל דבר בנוי על מהות ועל גילוי כיצד הוא מתגלה בהלבשה של האותיות. במהות הוא הויה, ונביא ד' הבחנות שנתבארו במפרשים כיצד זה מתגלה בצורה של האותיות.

מהלך ראשון, הובא בהגהות וביאורים, ויסוד דבריו נמצא בדברי שלום שהובא בשמן ששון. והוא, שהרי שם הוי"ה הוא כנגד ד' פרצופים, אבא אמא ז"א ונוקבא, אבא - י, אמא - ה, ז"א - ו, נוקבא - ה, וזהו שם הוי"ה. בעלמא דידן זה נקרא "אכלו רעים שתו ושכרו דודים", או"א הם שתי רעין דלא מתפרשין מהדדי, וזו"נ הם בבחינת "דודים". ולכן או"א נקראים י"ה, וזו"נ נקראים ו"ה. אבל לעתיד לבוא "ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד", זו"נ יעלו למדרגת או"א. ובלשון אחרת והיינו הך, שית אלפי שנין הוי עלמא, ואחרי זה עתיד לעלות לג"ר. בעלמא דידן יש זו"נ, ו"ה, ולעתיד לבוא זה יעלה לג"ר, אלף שביעי, שמיני, תשיעי ועשירי, ואז יהיה גילוי שכולו "יהיה". וא"כ ה"יהיה" רמוז כי לעתיד זה יהיה "יהיה".

ב' בחינות, שם "יהיה" למעלה מהוי"ה, והוי"ה למעלה מ"יהיה"

נבאר כאן את ענין שם הוי"ה לעומת שם "יהיה". בדברי הגר"א על הספרא דצניעותא מבואר ש"יהיה" זה עיקר השם, משום שעיקר הגילוי הוא לעתיד לבוא, ובעלמא דידן זה נקרא הוי"ה. ובדקות יותר, הוי"ה זה בדקות למעלה מ"יהיה", כי הוי"ה זה עצם ההיות, "יהיה" זה דבר שעדיין לא קיים אלא יתגלה לעתיד, וההיות תמיד יותר גבוהה, כי ה"יהיה" זה חסרון שהרי הוא עתיד להתגלות ועדיין איננו בגילוי, משא"כ הוי"ה זה שלמות הגילוי השתא. א"כ, ישנה הבחנה ש"יהיה" למעלה מהוי"ה, כי העוה"ב למעלה מעוה"ז. וישנה הבחנה עמוקה יותר שההוי"ה זה עצם נקודת הגילוי, רק שבי"ח חס עוה"ז לעוה"ב, הגילוי בעוה"ז קטן ביחס לגילוי שיהיה לעוה"ב, אבל מצד עצם התפיסה הוי"ה היא למעלה מ"יהיה", שהוי"ה זה מה שגלוי ו"יהיה" זה דבר שעדיין לא נתגלה.

ובעומק, שם הוי"ה בשורשו יותר גבוהה מהשם "יהיה". לדוגמא בעלמא, יש שם "אהי"ה" ויש שם הוי"ה, כתר נקרא "אהי"ה", ת"ת נקרא הוי"ה, כי הכתר זה תחילת מה שעתידי

כתר

פתחו של אולם גובהו ארבעים אמה, ורוחבו עשרים אמות (ריש עירובין). והיינו עשרים גימט' כתר כנודע. ורוחבו כתר אחד, עשרים אמה, וגובהו ב' כתרם, ארבעים אמה. ואורכו עשרים. עיין משכני עליון בהרחבה. ועיין ערך קטן אמא. ועיין שושן סודות (אות תקס) ואולם גבוה כ', כנגד י"ס (אור ישר וחוזר), ואם תכפיל בז' יעלו שבעים טפחים, והרמז לשבעים שרים.

חכמה

היפוכו, כסיל. ועיין מס"י (פ"ג) ואומר (משלי, יד, טז) וכסיל מתעבר ובוטח, כי לבם בריא להם כאולם, ונופלים טרם ידעו מהמכשול כלל. ועיין בן פורת יוסף (מקץ, ד"ה והרעב) אלו העשירים מחמת גודל גסות רוחם, לבם בריא להם כאולם, שלא נכנס באזנם חכמה ומוסר. וכמ"ש (שבת, שם) והיינו דאמר רבה, מ"ד זה דרכם כסל למו (לשון כסיל), יודעים רשעים שדרכם למיתה ויש להם חלב על כסלם, שמא תאמר שכחה היא מהן, ת"ל ואחריהם בפיהם ירצו סלה.

ועוד. אמרו (זבחים, יד, ע"א) אין מחשבה מועלת אלא מפתח אולם ולחוף, וללשון אחר, אין מחשבה מועלת בהולכות חטאות הפנימיות אלא מפתח אולם ולפנים, עי"ש.

בינה

לב. ואמרו (שבת, לא, ע"ב) שלבם בריא להם כאולם (עיין ערך קטן עיניים, נפש, רוח). ועי"ז אינם שבים בתשובה, בבחינת לבבו יבין ושב. ואמרו מצד התיקון (עירובין, נג, ע"א) אמר ר' יוחנן, לבן של ראשונים כפתחו של אולם.

ועיין יין המשומר (סוד גפן הזהב שהיה באולם), וז"ל, והנה מאחר שה"ג יה"ו כנוצר לעיל שגימט' חל"ק נכנסים ביסוד דחכמה סתימאה כדי להשפיע לבינה שבגרון שגימט' הגפן שהוא סוד גפן הזהב שהיה באולם שהיה עושה פירות כנ"ל, לכן אנו מברכים על הגפן ברכה בפני עצמו, בורא פרי הגפן, עי"ש.

דת

ב' צדדים, חסדים וגבורות, ולכך הוא שורש לספק. ועיין תולדות יעקב יוסף (בא, ד"ה אך) כי הרשע לבו בריא עליו כאולם, ואין לו ספק כלל, כי מחזיק את עצמו במדרגת צדיק, ואפילו אם יאמרו לו כל העולם ההיפך אינו שומע להם.

חסד

שם אל, חסד אל כל היום. וכתוב (איוב, ה, ח) אולם אני אדרוש אל אל, ואל אלקים אשים דברתי.

ובצד הקלקול, איתא במגיד מישרים (צו) אע"פ שאין לאדם תאוה כי אם לאכול מעט, היצה"ר פותח לו תאוה כפתחו של אולם.

גבורה

יראה. עיין דרשות מהר"י מליסא (דרוש עקביא בן מהללאל) לבם בריא להם כאולם, פירוש שאין יראין כלל משום עונש.

ועוד. כתיב (איוב, ב, ה) אולם, שלח נא ידך וגע אל עצמו ואל בשרו וגו'. בחינת מדת הדין, יד שמאל. ועוד. תוקף וגבורה. ונקרא אולם מלשון אלים. ועוד. סוד צפון. ואמרו (יומא, לו, ע"א) מאן שמעת ליה דאמר בין האולם ולמזבח צפון ראב"ש היא וכו'.

תפארת

סוד ב"ד, מושב תלתא, חג"ת. וכתוב (מלכים, א, ז) אלם המשפט.

ועוד. סוד אמת. ופעם ראשונה שכתוב בתורה אולם: ואולם לזו שם העיר לראשונה (בראשית, כח, ט). עיין סוטה (מו, ע"ב). וכתוב (איוב, יג, ד) ואולם אתם טופלי שקר. ועיין ב"ר (ויצא, סט, ח) ורבנן אמרי, מה לזו אין לה פה (אלם), כך לא יכול לעמוד על פתחה של עיר.

ועוד. מזבח, סוד חג"ת, כנודע, מנורה, חסד. שלחן, גבורה. מזבח, ת"ת. ואמרו (יומא, מד, ע"ב) בין האולם ולמזבח כיוון דלא מפסיק מידי לא מינכרא מילתא.

נצח

נצח, מעלה, הוד, למטה. ואמרו (מגילה, ט, ע"ב) ואמר ר' יוסי, מעשה ברבי יוסף בן "אולם" מציפורי, שאירע בו פסול בכה"ג ומינוהו תחתיו, ובא מעשה לפני חכמים ואמרו, ראשון חוזר לעבודתו, שני אינו ראוי לא לכה"ג ולא לכהן הדיוט. כה"ג משום איבה, כהן הדיוט משום מעלין בקודש ולא מורידין. והוא בחינת מעלות שהיו באולם. עיין תמיד (לג, ע"א). ועיין מנחות (צט, ע"א) שלשה שולחנות שהיו במקדש, שנים שהיו באולם מבפנים לפתח הבית, אחד של כסף ואחד של זהב, על של כסף נותן לחם הפנים בכניסתו, ועל של זהב ביציאתו, שמעלין בקודש ולא מורידין.

הוד

עיין מלבי"ם (ישעיהו, פירוש המילות, מ, ז) אולם: מניח דעה הקודמת ואינה סותרת רק מוסיף בה דבר חדש. והיינו כח הוד, מודה, ואינו סותר.

יסוד

יוסף. כתיב (בראשית, מח, יט) גם הוא יהיה לעם וגם הוא יגדל, ואולם אחיו הקטן יגדל ממנו וזרעו יהיה מלא הגוים. "מלא" - אלם. ואמרו (פסיקתא זוטרתא, שם) פירוש, זרעו יהיה מלא הגוים, כמו כי "אמילם" (תהלים, קיח, יא), וזה יהושע בן נון שהכה ל"א מלכים. אולם, לאום.

ועוד. יוסף - הוספה. ועיין מלבי"ם (ישעיהו, פירוש המילות, מ, ז) אולם: מניח דעה הקודמת ואינה סותרת רק "מוסיף" בה דבר חדש. ואולם לזו שם העיר לראשונה (בראשית, כח) ואולם אחיו הקטן יגדל ממנו (שם מ"ה), סלחתי כדברך ואולם חי אני (במדבר יד), אולם שלח ירך (איוב, א) אולם אני אדרוש אל אל (שם, כ). ועיין זה"ק (בראשית, רנט, ע"א) ומה הוה חולקיה דבנימין דאיהו צדיק לתתא, אולם והיכל וקה"ק. אולם, אומל. וזהו שורש חלומו של יוסף, באלומים.

מלכות

שם אדנו"ת גימט' היכל, כנודע. וכתוב (מלכים, א, ז, כא) ויקם את העמודים לאלם ההיכל. ולר"י קדושת אולם וקדושת היכל חד הוא (עירובין, ב, ע"א).

ועוד. סוד פתח. ואמרו (עירובין, שם) מבוי שהוא גבוה למעלה מעשרים אמה ימעט, ר' יהודה אומר אינו צריך. ובגמ' שם, ורבי יהודה לא למדה אלא מפתחו של אולם.

נפש

נפש שיתופא דגופא. ועיין מהר"ל (חידושי אגדות, שבת, לא, ע"ב) ולא עוד אלא שלבם בריא כאולם. ודבר זה בעבור שיש להם כח הגשמי יותר, שכל ענין הרשעים בעלי הגוף ובעלי החומר, ולכך לבם בריא כאולם.

רוח

אוויר. ועיין אבן עזרא (תהלים, עג, ד) בריא באולמו, וכו', בעבור שהדירה באולם בריאות לגוף בעבור האוויר שהוא מגולה.

נשמה

חיה, מעיין הנובע. נשמה, מקום ההרחבה. ואמרו (יומא, עז, ע"ב) אמר רב פנחס משום רב הונא צפוראה, מעיין היוצא מבית קה"ק, בתחילה דומה לקרני חגבים, כיוון שהגיע לפתח היכל נעשה כחוט של שתי, כיוון שהגיע לאולם נעשה כחוט של ערב.

חיה

כתיב (במדבר, יד, כא) ואולם חי אני וימלא כבוד ה' את כל הארץ. ואמרו (ברכות, לב, ע"א) אמר רבא, אמר ר' יצחק, מלמד שא"ל הקב"ה למשה, משה החייתני בדברך. ואיתא בתשובת הגאונים (סימן ק"י) פירוש, א"ל הקב"ה למשה, במה שדברת לפני וסלחתי לישראל החייתני.

כלומר, עתידין האומות לומר חי אני בהפילי ל"א מלכים (אולם, לאום, עיין ערך קטן יסוד), ואעמיד השמש והירח, ואז ימלא כבודי את כל הארץ, וז"ש ואולם חי אני וימלא כבוד ה'.

ועיין רקאנטי (שם) ולפני הפשט ר"ל החייתני בעיני האומות שלא יאמרו מבלי יכולת ה' רק אראה להם את ידי החזקה. וע"ד הקבלה יש בו סוד, רמזתיו בימי המלואים. ותתבונן בכל מקום שנאמר חי אני, על מלת אני, כי היא צריכה ברכה וחיות שפע, והיא מתהלכת בין החיות, עיי"ש.

וכתיב (שמואל, א, כ, ג) ואולם חי ה' וחי נפשך, כי כפשע בני ובין המות. ושם (כה, לב) ואולם חי ה' אלהי ישראל.

ועיין עבודת הקודש (ח"ג, פרק מט) וזה כי אדון הנביאים המשיך בתפלתו האור מראש ועד סוף, וכו', הכח הבא מלמעלה ראש יגדל וימשך עד מלכות בית דוד, ואלו הם החיים הבאים ממקור החיים, והוא סוד אמרו ואולם חי אני, ואמרם ז"ל החייתני בדברך וכו', כי כל לשון מליאה (אולם לשון מלא, מלאו) הנזכרת כלפי מעלה הוא סוד היחוד. ועיי"ש פרק ס"ג. ועיין מגלה עמוקות (שלח) ואולם חי אני, לעולם, ר"ל אני חי וקיים לעד, אבל כל העולם אינו רק ו' אלפים שנה.

יחידה

אולם, מולא. עומד מול אחד. אולם מול קה"ק, מקום גילוי

היחידה. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה

להארות, הערות, והוספות: rav@bilvavi.net

תשובה

המשך מעמוד ד'

תשובה

רע גמור ללא תערובת של טוב, אין לו מקור יניקת חיות, ומיד מתכלה. וזהו סוד ביטול הרע, והיינו שיבורר הטוב ממנו לגמרי וממילא יתכלה.

משיח

שלום לרב שליט"א. האו"ם פירסם שהוא מתכנן עד 2030 למניינם, לעשות אותנו עבדים מושלמים, לפרק את התא המשפחתי, לחייב אותנו להתקין "צ'יפים" בגוף, אין יותר כסף פרטי, אין יותר עסקים פרטיים, דת עולמית אחת, ממשלה עולמית אחת, חיוב בחיסונים עם "צ'יפים", מעקב מוחלט עלינו, ודילול אוכלוסיה מסיבי, כלומר, רצח המוני. הדבר התפרסם על ידי הרב ... שקיבל את החומר מאנשים שיודעים עליהם, וגם יש עוד רבנים בשנים האחרונות שמדברים עליהם, עוד שתיים בכל אופן, שמדברים בגלוי עליהם. האם הקב"ה ייתן להם להפיק את זממם?

תשובה

בשלמות, לא. חלקי, רח"ל כבר נתקיים.

גלות וגאולה

שלום הרב היקר. א. בנוסף לשאלות ששאלתי כבר, האם בעומק תמיד נהיה במצב של גלות וגאולה, כי כל גילוי הוא גאולה, אבל בגילוי שיבוא אחריו זה מצב גלות, ויש אין סוף מצד הכלי, כלומר, הכלי שאין לו סוף בחינת שם הוי"ה (כזכור לי מבעל הסלם) שיהיו לנצח נצחים גילויים, אבל הם יהיו בבחינת גלות לעומת הגילויים שאחריהם, או שיהיה גילוי של לבוש שאחריו אין עוד לבוש, כלומר גילוי שאין אחריו גילוי?

ב. ועוד שאלה, כשנעשית עבודה של הבדלה מהגס אל הדק, ופתאום הגוף חם ממש רותח, ועדיין האדם ממשיך להבדיל והגוף מתקרר, וההבדלה נעשית איטית יותר (נראה שהלבושים נעשים דקים יותר), השאלה היא מה נעשה במצב הזה, למה זה כך? תודה רבה.

תשובה

א. עד סוף האלף העשירי כן יהא, אולם לאחר מכן איננו יודעים. ב. כאדם העובד עבודה גסה שעבודתו נעשית מהר יותר ומתלהט, משא"כ אדם העובד בעבודה דקה כשרטוט וליטוש שעבודתו איטית יותר, דקה יותר, וקרה יותר. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא מהארכיון של שו"ת

א. בדור זה מאיר אורו של משיח באור רב, וכנגד רח"ל תוקף של חושך נורא. ולכך הניסיון הוא להשתמש באור זה בעסק התורה ולהאיר לרבים. מגו דזכי לנפשייה זכי לאחרינא. ב. ברור הדבר שנצרך גאולה בפועל בכל חלקיה. אולם אינו צריך את שורש אור הגאולה שכבר זכה לה, אלא זקוק להתפשטותה. והמשל בין אדם עני המקבל ממון, צדקה. לעשיר שיש לו ממון ונצרך עזרה לקנות עמהם חפציו.

להתפלל להצלת כלל ישראל ממלחמת גוג ומגוג

שלום הרב. ראיתי שהובא מהבן איש חי (שנה ראשונה פ' בשלח) שיש לכוין בברכת את צמח דוד, שמשכיח בן יוסף לא יהרג ע"י ארמילוס הרשע. א. איך זה יסתדר עם הגמ' בסוכה שמשכיח בן יוסף יהרג, ואז יהא הספדים ובכיות גדולות בירושלים על הריגתו? ב. לפי הבן איש חי הנ"ל מבואר לכאורה שהריגת משיח בן יוסף הוא רק גזירה שיכולים לשנות ע"י תפילה. האם לפי"ז גם יכולים להתפלל שכלל ישראל ינצלו מכל הצרות של מלחמת גוג ומגוג בסוף האחרית הימים, (שמבואר בכמה מדרשי חז"ל שתהי' מלחמות גדולות בעולם של האומות על ישראל, ורק הצדיקים הגמורים נשארים, ושהתקופה אז תהיה צרה גדולה לכלל ישראל שלא היה כמוה מימות עולם - רחמנא ליצלו), דלפי הבן איש חי הנ"ל שיכולים אנו להתפלל להצלת משיח בן יוסף מהריגה, האם לפי"ז ג"כ יכולים ע"י תפילה לשנות את כל גזירות אלו וכל התהליך הדברים?

תשובה

א. כי גזירה לרעה ניתנת לביטול. ב. אפשר ע"י תפלה לשנות חלקית. אולם אנו כבר בתוך ה"בעתה". וזמן "בעתה" הוא זמן ארוך. כמו שפסח שבוע ימים, כן ה"בעתה" הוא זמן נמשך ולא זמן של יום, רגע מסוים בתוכו. ולפיכך אי אפשר לבטל את תפיסת ה"בעתה" אלא להקל על הצער.

שער הנו"ן דטומאה - תערובת ולא רע גמור

הרב מבאר שענין שער הנו"ן דטומאה היינו תערובות של טוב ורע באופן שאינו ניתן לבררו. למה השער דנו"ן דטומאה ענינו תערובות, לכאורה אדרבה, צריך שיהא רע גמור?

נא לשמור על קדושת הגליון

שיעורי "בלבבי" מופיעים ב"קול הלשון" בארץ 073.295.1245 | USA 718.521.5231
להצטרפות לרשימת העלון | לכל ענייני העלון | לקחת חסות עבור עלון info@bilvavi.net
רכישת ספרי הרב: ספרי אברמוביץ משלוח ברחבי העולם 03.578.2270 | books2270@gmail.com
דרושים מתנדבים לשכתוב שיעורי הרב. לפרטים נא ליצור קשר 053.319.7481 / info@bilvavi.net
ספרי מאה שערים רח' מאה שערים 15, ירושלים 02.502.2567 | ספרי אברמוביץ רח' קוטלר 5 בני ברק 03.579.3829